

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ

**ЕР МАЙДОНЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛАРСИЗ ЁХУД ЕР УЧАСТКАСИГА БЎЛГАН ҲУҚУҚНИ
ТАСДИҚЛОВЧИ ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА
ФОЙДАЛАНИЛГАНДА РЎЙХАТГА ОЛИШ ВА УЛАРГА НИСБАТАН ОШИРИЛГАН СОЛИҚ
СТАВКАСИНИ ҚЎЛЛАШ ТАРТИБИ**

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРНИНГ ЕР УЧАСТКАЛАРИГА НИСБАТАН ҲУҚУҚЛАРИНИНГ ЮЗАГА КЕЛИШИ

Ер давлат мулки – умуммиллий бойлиқдир.

Ернинг мутлақ мулкдори давлат.
Ерлар республика мулки ҳисобланади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФУҚАРОЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФУҚАРОЛАРИ ВА ЧЕТ ЭЛЛИК ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР

Деҳқон
хўжалиги
юритиш учун

Якка тартибда уй-жой
қуриш ва уй-жойни
ободонлаштириш учун

Жамоа боғдорчилиги
ва узумчилиги
юритиш учун

Доимий
фойдаланиш

Муддатли
фойдаланиш

3 йил қишлоқда яшаган
ёш фуқароларга
**суғориладиган ердан
0,35 га, лалми ердан 0,5
га, чўл зонасида 1 га** ер.
Аукцион орқали **0,06 га**

0,04 га ер участкаси
«E-IJRO AUKSION»
орқали.
Алоҳида тоифадаги
шахслар **ариза**
орқали

Ҳоким томонидан
боғдорчилик-узумчилик
шirkатининг ҳар бир
аъзосига **0,06 га. ча** ва
полизчилик шirkатининг
ҳар бир аъзосига **0,08 га. ча**

Қисқа муддатли - 3 йилгача
Узоқ муддатли - 3 йилдан
10 йилгача

мерос қилиб қолдириладиган **умрбод**
эгаллик қилишга ер участкаси олиш
ҳуқуқига эгадирлар

*Ер участкаларини ижарага бериш тартиби
Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.*

Ижарага олиш

Туман ва
шаҳар
ҳокимлари

Ўзбекистон
Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Ўзбекистон
Республикаси
фуқароларига

Чет эллик
жисмоний
шахсларга

ЕР УЧАСТКАСИГА БЎЛГАН ҲУҚУҚНИ ТАСДИҚЛОВЧИ ҲУЖЖАТЛАР

Ер участкасига бўлган
ҳуқуқни давлат рўйхатига
олиш тўғрисидаги
ГУВОҲНОМА

ер участкасига бўлган ҳуқуқни
тасдиқловчи ҳужжатдир

ҚУЙИДАГИЛАРГА АСОСАН БЕРИЛАДИ:

①

маҳаллий давлат ҳокимияти
органларининг юридик ва жисмоний
шахсларга ер участкаси бериш
(ажратиш) тўғрисидаги қарори

②

ижара

③

олди-сотди
шартномаси

④

ер участкасини ўзга
шахсга ўтказишнинг
бошқа турлари

ёки

⑤

ер участкасига бўлган мулк
ҳуқуқини берувчи давлат
ордери

⑥

мулкдорларнинг ёки улар
ваколат берган
шахсларнинг қарори

ЕР ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

**ЕР ЭГАЛАРИ, ЕРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИЛАР ВА
ИЖАРАЧИЛАР
ТОМОНИДАН**

**ҚУЙИДА АМАЛГА ОШИРИЛГАН
БИТИМЛАР:**

①

**ер
участкалари
олди-
сотдиси**

②

**ер участка-
ларини
ҳадя қилиш**

③

ер участкаларини гаровга қўйиш
(ер участкасига мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ҳуқуқини, шу жумладан ким ошди савдоси асосида олинган шундай ҳуқуқни, шунингдек ер участкасини ижарага олиш ҳуқуқини гаровга қўйиш бундан мустасно)

④

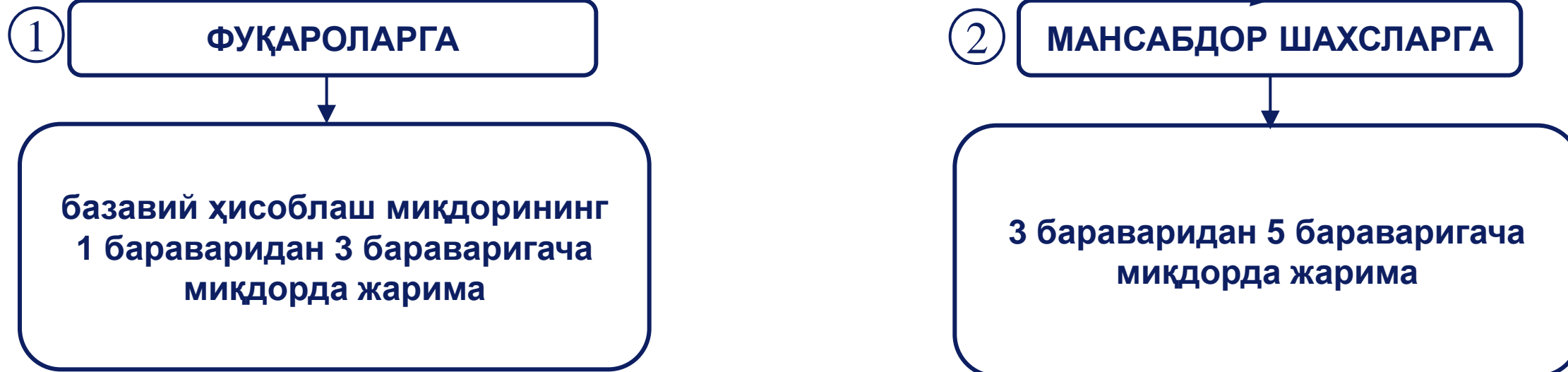
**ер участкаларини
ўзбошимчалик билан
айирбошлаш**

**ҲАҚИҚИЙ ЭМАС ДЕБ
ҲИСОБЛАНАДИ**

Бундай битимларни амалга оширишда айбдор шахслар қонунга биноан жавобгар бўладилар.

ЕР ТҮҒРИСИДАГИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

Кўчмас мулкка бўлган ҳуқуқларни давлат рўйхатидан ўтказишни амалга оширувчи органга ер участкасига бўлган ҳуқуқни рўйхатдан ўтказиш учун ўз вақтида мурожаат этмаслик

ЕР ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

Ердан, сувдан, ўсимлик ёки ҳайвонот дунёсидан ўзбошимчалик билан фойдаланиш ёхуд ерга ва бошқа табиий ресурсларга (бундан ер ости бойликлари ва ер ости сувлари мустасно) эгаллик ҳуқуқини бевосита ёки яширин шаклда бузувчи битимлар тузиш ёки бошқа ҳаракатлар содир этиш, табиатдан махсус фойдаланиш ҳуқуқини бошқаларга бериш

① **ФУҚАРОЛАРГА**

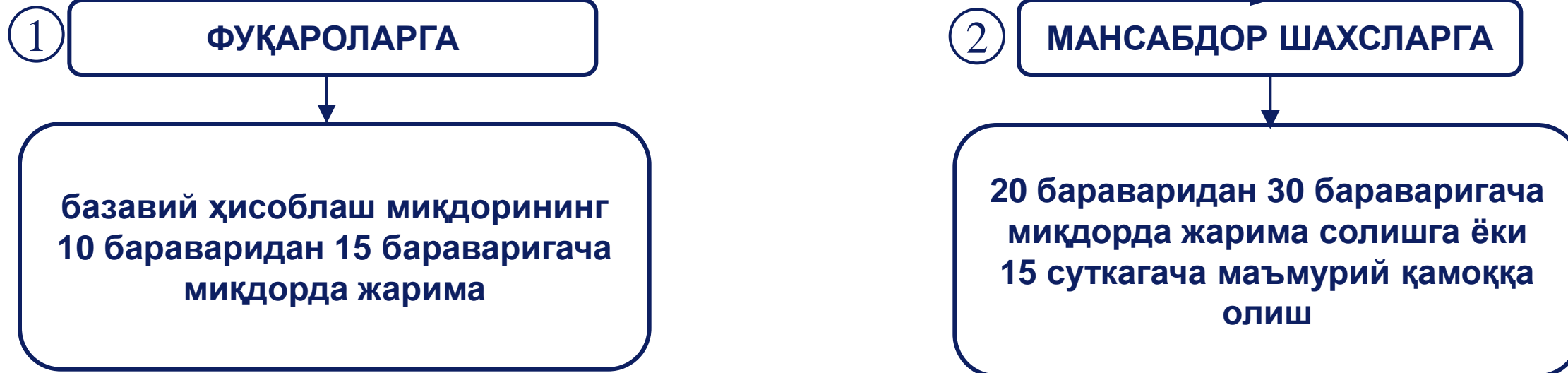
фуқароларга базавий ҳисоблаш
миқдорининг 5 бараваридан
10 бараваригача
миқдорда жарима

② **МАНСАБДОР ШАХСЛАРГА**

10 бараваридан 15 бараваригача
миқдорда жарима солишга ёки
15 суткагача муддатга маъмурий
қamoққа олиш

ЕР ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш

Ҳуқуқбузарликни биринчи марта содир этган шахс, агар у ўзбошимчалик билан эгалланган ер участкасининг қайтарилишини таъминласа ҳамда ўзбошимчалик билан эгаллаб олишнинг оқибатларини бартараф қилса, жавобгарликдан озод этилади.

ЕР ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш, агар худди шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса

базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 бараваридан 100 бараваригача миқдорда жарима ёки 3 йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд 1 йилгача озодликни чеклаш ёки 1 йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади

ЕР УЧАСТКАЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛАРСИЗ ЁХУД ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА ФОЙДАЛАНИЛГАНДА СОЛИҚ ҲИСОБЛАШ

**ЮРИДИК
ШАХСЛАР**

Ёр майдонларидан ҳужжатларсиз ёхуд ёр участкасига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларда кўрсатилганидан каттароқ ҳажмда фойдаланилганда

Солиқ кодексининг
429-моддаси
13-қисмига асосан

солиқ ставкаси белгиланган
солиқ ставкаларининг **4 баравари**
миқдорида белгиланади

**ЖИСМОНИЙ
ШАХСЛАР**

Ёр участкаларидан ҳужжатларсиз ёхуд ёр участкасига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларда кўрсатилганидан каттароқ ҳажмда фойдаланилганда

Солиқ кодексининг
437-моддаси
9-қисмига асосан

Солиқ ставкаси белгиланган солиқ
ставкаларининг **3 баравари миқдорида**
белгиланади

ЕР УЧАСТКАЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛАРСИЗ ЁХУД ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА ФОЙДАЛАНИЛГАНДА СОЛИҚ ҲИСОБЛАШ

Мисол:

*Самарқанд вилояти Ургут тумани ҳокимининг 2019 йил 21 майдаги 2878-Қ-сонли қарорида фуқаро Уралов Махмуд Ақром ўғлига ажратилган Ургут тумани Ваткан Кўзибек маҳалла фуқаролар йиғинида жойлашган ер участкасининг 600,0 кв.метрига умрбод эгаллик қилиш ҳуқуқи берилган бўлиб, қолган 3989,0 кв.метри **ортиқча томорқа** сифатида қайд этилган.*

Кадастр органларида келиб тушган маълумотда 600 кв.м.ҳужжатли, қолган 3989 кв.м. ҳужжатсиз (ёки ҳужжатдагидан ортиқча) майдон сифатида тақдим этилган.

Шунга кўра 600 кв.м.га белгиланган ставка бўйича, 3989 кв м.га солиқ ставкаси белгиланган солиқ ставкаларининг **уч баравари миқдорида ҳисобланган.**

ЕР УЧАСТКАЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛАРСИЗ ЁХУД ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА ФОЙДАЛАНИЛГАНДА СОЛИҚ ҲИСОБЛАШ

ВАЗИЯТЛИ МАСАЛА:

Фарғона вилояти Қўштепа тумани Шодлик МФЙда фуқаро ҳовлиси (турар жойи)нинг умумий майдони 15 сотихни ташкил этади.

Кадастр ҳужжатида эса ер майдони 10 сотих этиб белгиланган.

Қолган 5 сотих ердан ҳужжатсиз фойдаланмоқда.

2021 ЙИЛДА МАЗКУР ФУҚАРОНИНГ ЕР МАЙДОНИ БЎЙИЧА ТЎЛАНИШИ ЛОЗИМ БЎЛГАН ЕР СОЛИҒИ ҚАНДАЙ ҲИСОБЛАНАДИ

№	Маҳалла номи	2021 йилда Қўштепа тумани учун вилоят тасдиқлаган ставкаси	Коэффициент (0,7 дан 3 гача)	2021 йил учун ер солиғи ставкаси
7.	Шодлик МФЙ	151,9	0,95	144,3

ЕЧИМИ:

5 сотих (15-10) ердан ҳужжатсиз фойдаланмоқда. 5 сотих ер учун базавий ставканинг 3 баравари миқдорида, яъни 500 кв. метр * (144,3*3) миқдорида солиқ ҳисобланади.

Ер солиғи суммасини ҳисоблаймиз:

1) 1000 кв.м *144,3=144 300 сўм солиқ кадастр ҳужжатидаги ер майдони учун;

2) 500 кв.м *(144,3 *3)=216 450 сўм солиқ ҳужжатсиз фойдаланилаётган ер учун.

Жами ҳисобланган ер солиғи суммаси:

144 300 сўм+216 450 сўм=360 750 сўм

ЕР УЧАСТКАЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛАРСИЗ ЁХУД ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА ФОЙДАЛАНИЛГАНДА СОЛИҚ ҲИСОБЛАШ

Белгиланган меъёрдан ортиқ ер майдонидан фойдаланилганлик учун оширилган ставкада ер солиғи ҳисобланиши (Фуқаро Ч.Холмурадова мисолида)

Фойдаланилган майдони	Ҳужжат бўйича ер майдони	Меъёридаги майдони	Ставка	Меъёридаги майдон у-н	Меъёридаги ор... майдони	Меъёридаги ортиқ майдони у-н ставка
769.77	789	769.77	153.6	118 236.67	0	230.4

ФИО	СТИР	Фамилияси	Исми	Шарифи	Тоифаси	Тугилган санаси	П
ХАЛМУРАДОВА ЧА...	500025974	ХАЛМУРАДОВА	ЧАРОС	ЗИЁДОВНА	Физическое лицо	20.04.1977	

ЕР УЧАСТКАЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛАРСИЗ ЁХУД ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА ФОЙДАЛАНИЛГАНДА СОЛИҚ ҲИСОБЛАШ

Белгиланган меъёрдан ортиқ ер майдонидан фойдаланилганлик учун оширилган ставкада ер солиғи ҳисобланиши (Фуқаро Ч.Холмурадова мисолида) давоми

The screenshot displays a software interface for tax calculation. At the top, there is a navigation bar with icons for 'Excel', 'Налого', 'Поиск', 'КЛС', 'Инспектор', 'Ставка', and 'Платежное извещение'. Below this is a table with columns: 'Туман', 'Объект тури', 'Махалла', 'Куча', 'Уй', 'Хонадон', 'Манзил', and 'Инспектор коди'. The data row shows: 'Джамбайский район', 'Индивидуальный д...', 'Джамбай г., Алишер Нав...', 'ул. М.Базаров', '8-б', 'Джамбай г., ул. М.Базаро...', and '79'.

Below the navigation bar is a window titled '14:02:09:05:01:0175 - Джамбай г., ул. М.Базаров, дом 8-б'. It contains a table with the following columns: 'Меъёридаги ортиқ майдони у-н ставка', 'Меъёридаги ортиқ майдони у-н', 'Ноқонуний эгаллаган ер майдони', 'Ноқонуний эгаллаган ер майдонига ҳисобланган солиқ', 'Ер солиғи суммаси', 'Курилган йили', and 'Р'. The data row shows: '230.4', '0', '0', '0.00', '118 236.67', and '20'.

Below the table is a section titled 'Фуқаро маълумотлари' with tabs for 'Мол-мулк солиғи' and 'Ер солиғи'. It includes a table with columns: 'ФИО', 'СТИР', 'Фамилияси', 'Исми', 'Шарифи', 'Тоифаси', 'Тугилган санаси', and 'П'. The data row shows: 'ХАЛМУРАДОВА ЧА...', '500025974', 'ХАЛМУРАДОВА', 'ЧАРОС', 'ЗИЁДОВНА', 'Физическое лицо', and '20.04.1977'.

ЕР УЧАСТКАЛАРИДАН ҲУЖЖАТЛРСИЗ ЁХУД ҲУЖЖАТЛАРДА КЎРСАТИЛГАНИДАН КАТТАРОҚ ҲАЖМДА ФОЙДАЛАНИЛГАНДА СОЛИҚ ҲИСОБЛАШ

Ер участкаларидан ҳужжатларсиз ёхуд ер участкасига бўлган ҳуқуқни тасдиқловчи ҳужжатларда кўрсатилганидан каттароқ ҳажмда фойдаланаётган фуқароларга оширилган ставкаларда ер солиғи ҳисобланиши (СКнинг 429-моддаси бўйича 4-баравар ставка қўлланилади)

Зона аками	Ер майдони	Фойдаланилган майдони	Ҳужжат бўйича ер майдони	Меъёридаги майдони	Ставка	Меъёридаги майдон у-н	Меъёридаги ор... майдони
3	3629	3629	1200	1200	91	109 200.00	0
3	3629	3629	1200	1200	91	109 200.00	0
3	3629	3629	1200	1200	91	109 200.00	0

Йил	Ой	Операция мазмуни	Тулов муддати	Солиқ тури	ШХБ	Сумма
2020	10	Начисление Хўжаю...	15.10.2020	67	True	579 237.75

Меъёридаги майдон у-н	Меъёридаги ор... майдони	Меъёридаги ортик майдони у-н ставка	Меъёридаги ортик майдони у-н	Ноқонуний эгаллаган ер майдони	Ноқонуний эгаллаган ер майдонига ҳисобланган солиқ
109 200.00	0	136.5	0	2429	663 117.00
109 200.00	0	136.5	0	2429	663 117.00
109 200.00	0	136.5	0	2429	663 117.00

Йил	Ой	Операция мазмуни	Тулов муддати	Солиқ тури	ШХБ	Сумма
2020	10	Начисление Хўжаю...	15.10.2020	67	True	579 237.75